

Hrvatsko politološko društvo

Vas poziva na godišnji skup

Hrvatski politološki razgovori 2024.

Fakultet političkih znanosti, 7.-8. studenog 2024.

Lepušićeva 6

PODIJELJENA DRUŠTVA I POLITIČKA POLARIZACIJA

Ovogodišnji skup Hrvatskoga politološkog društva, *Hrvatski politološki razgovori 2024.*, posvećen je temi polarizacije političkog prostora, te izazovu rastućih društvenih i političkih podjela u suvremenim demokratskim državama. Svjedočimo sve dubljim podjelama i sukobima među političkim strankama, građanima, aktivističkim grupama, ali i samim državama oko niza pitanja poput imigracijskih politika, prava manjina, globalne pandemije, pobačaja, rata u Ukrajini i sukoba u Gazi, politika zaštite okoliša, uloge religije u javnome životu, granica slobode govora, obrazovnih politika, politika povijesti i kulturnih politika. Porast neslaganja između zagovornika konzervativnih i progresivnih vrijednosti oko cijelog niza političkih i društvenih pitanja vodi ka konstituiranju dva suprotstavljena ideološka pola, tj. k *ideološkoj polarizaciji*. U suvremenim znanstvenim raspravama nalazimo i koncept *identitetske polarizacije* gdje sukobi oko određenih pitanja ili ideoloških pozicija postaju sekundarni u odnosu na identitetski sukob „nas protiv njih“. Ovakav politički tribalizam često rezultira porastom *afektivne polarizacije* u kojoj dolazi do širenja negativnih stereotipa i predrasuda, te više razine netrpeljivosti prema političkim neistomišljenicima. Porast ovih različitih oblika polarizacije nalazimo u mladim europskim demokracijama poput Hrvatske, ali i u etabliranim ustavnim demokracijama zapadne Europe i u SAD-u.

Demokratska su društva neizbježno suočena s određenom razinom neslaganja: u slobodnim društvima građani imaju različite, pa i suprotstavljene moralne i ideološke stavove oko nekih temeljnih vrijednosti, te uvijek postoji opasnost da takav pluralizam stavova preraste u duboku polarizaciju koja može ugroziti pravednost i stabilnost samih demokratskih institucija i praksi. Duboka ili opasna polarizacija vodi k eroziji demokratskih vrijednosti tolerancije, inkluzivnosti, političkog kompromisa, te znanstveno utemeljenih javnih rasprava, a otvara prostor netrpeljivosti, teorijama zavjere, zahtjevima za isključivanjem političkih neistomišljenika iz procesa kolektivnog odlučivanja, ideološkom ekstremizmu, pa čak i nasilju. Politički suparnici se sve više percipiraju kao politički neprijatelji, a izborna natjecanje kao egzistencijalna borba za opstanak političke zajednice. Koliko su uistinu duboke vrijednosne, ideološke i identitetske podjele u suvremenim demokratskim društvima? Koji su glavni uzroci tih podjela? U kojoj mjeri polarizacija utječe na stabilnost i razvoj demokratskih vrijednosti, institucija i praksi? Koji su mogući odgovori na izazove polarizacije? Kakav je utjecaj dubokih ideoloških podjela i neslaganja u međunarodnoj areni?

Hrvatsko politološko društvo poziva politologe i znanstvenike iz srodnih disciplina da kritički rasprave o glavnim odrednicama, uzrocima, posljedicama, te mogućim rješenjima rastuće polarizacije unutar demokratskih društava, ali i međunarodnom okviru. Kroz razgovore u više panela nadamo se odgovorima na ova pitanja iz više perspektiva i grana poput komparativne politike, hrvatske i europske politike, međunarodnih odnosa, javnih politika, političke teorije i povijesti političkih ideja, sigurnosnih studija, ali iz srodnih znanstvenih područja sociologije, medijskih i komunikoloških studija, prava, ekonomije, povijesti, filozofije, psihologije i drugih.

Uz gore navedena pitanja, pozdravljamo i rasprave o sljedećim temama:

- utjecaj stranačkih i izbornih sustava na porast polarizacije; transformacija tih sustava u kontekstu polarizirajućeg političkog prostora; uloga političkih elita u eskalaciji ili rješavanju dubokih političkih podjela;
- ideološke i identitetske podjele u biračkom tijelu; u kojoj mjeri su birači spremni podržati ili odbaciti polarizirajuću retoriku i politiku? koliko je afektivna polarizacija prisutna kod birača, te u kojoj mjeri utječe na političko odlučivanje?
- odlike i posljedice polarizirajućeg javnoga diskursa; utjecaj novih digitalnih medija i društvenih mreža na političke i društvene podjele u demokratskim društvima; transformacija javne sfere u svijetlu rastuće polarizacije;
- normativni i konceptualni aspekti fenomena polarizacije; teorijski modeli i normativna rješenja problema dubokog pluralizma i polarizacije; ideološke dimenzije polarizacije;
- na koji način polarizacija utječe na definiranje i realizaciju javnih politika? koje su javne politike najizloženije negativnom utjecaju političke i društvene polarizacije? analiza utjecaja polarizacije na specifične javne politike;
- međunarodni aspekti porasta polarizacije u demokratskim državama; utjecaj autokratskih poredaka na potenciranje ideoloških podjela u demokratskim društvima; utjecaj i posljedice međunarodnih sukoba na zaoštavanje polarizirajućeg diskursa;
- epistemičke posljedice političke polarizacije; u kojoj mjeri i na koji način polarizacija utječe na prihvaćanje epistemičkog autoriteta eksperata i njihovog utjecaja na kreiranje racionalno utemeljenih javnih politika?

Pozivamo sve članove i članice HPD-a, znanstvenice i znanstvenike iz Hrvatske i inozemstva, te sve zainteresirane, da pošalju prijedloge svojih pojedinačnih konferencijskih izlaganja ili cjelokupnih panela (3-4 izlaganja).

Prijedlog izlaganja mora sadržavati naslov, kratki sažetak (300-350 riječi), ključne riječi (4-5) i podatke o autoru. Prijedloge je, u *Word* dokumentu, potrebno prijaviti putem e-mail adrese hpd@politologija.hr, s naslovom „Prijedlog izlaganja HPR2024“.

Pored glavne teme skupa, Hrvatsko politološki društvo poziva i na prijavu prezentacija publikacija, te istraživačkih projekata sa drugim zanimljivim i aktualnim politološkim temama. Također, *Hrvatski politološki razgovori* su prilika da sekcije Društva prijave tribinu, panel o temi svoga interesa ili znanstveno ili stručno predavanje. Molimo sve

zainteresirane za prijavu takvih posebnih sadržaja da svoje prijedloge pošalju **do 1. rujna 2024.** na hpd@politologija.hr, kako bismo na vrijeme mogli planirati.

VAŽNE INFORMACIJE

Mjesto održavanja: Fakultet političkih znanosti, Lepušićeva 6, Zagreb

Datum održavanja: 7.-8. studenog 2024.

Rok za slanje sažetaka: 15. rujna 2024.

Obavijest o prihvaćanju panela/sažetka: 1. listopada 2024.

Kontakt: hpd@politologija.hr

Organizacijski odbor Konferencije:

Prof. dr. sc. Enes Kulenović, predsjednik

Prof. dr. sc. Goran Čular, predsjednik Društva

Doc. dr. sc. Ana Matan, potpredsjednica Društva i voditeljica Znanstvene sekcije

Izv. prof. dr. sc. Višeslav Raos, potpredsjednik Društva

Ivan Miković, tajnik Društva